

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด
ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ เดือนกรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายทองมา สิงห์มาตย์

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ บ้านเมืองคลอง ๑๗๙ หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองขาม อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด
โทรศัพท์ ๐๙๘ ๗๖๙ ๘๒๖๑ Facebook สิงห์มาตย์ ฟาร์ม Line ๐๙๘ ๗๖๙ ๘๒๖๑

เกิด พ.ศ.๒๕๑๐ ปัจจุบันอายุ ๕๘ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ ๖

สถาบันการศึกษา การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

คณะ/สาขาวิชา -

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๑๕๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๗

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก เกษตรผสมผสาน

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงเรียนรู้การปลูกไม้ผล (ฝรั่งกิมจู).....

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๔ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๑ การผลิตข้าวอินทรีย์ การผลิตข้าวอินทรีย์และแปรรูป

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๒ การผลิตสารชีวภัณฑ์ การผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อใช้ในการกำจัดศัตรูพืช

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๓ การปรับปรุงบำรุงดิน การทำปุ๋ยหมัก การทำน้ำหมักจากเศษอาหาร และการทำฮอร์โมน
บำรุงพืช

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๔ ด้านปศุสัตว์ การเลี้ยงวัว หมู ไก่

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๕ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๕ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การใช้สารชีวภัณฑ์
๒. การลดต้นทุนการผลิต
๓. การเลี้ยงปลุสตร์เช่น วัว หมู
๔. การผลิตข้าวอินทรีย์
๕. การผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน-..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน-..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร การผลิตข้าวอินทรีย์

วัตถุประสงค์ ๑. เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับพืชเศรษฐกิจของคนในชุมชน

๒. เพื่อเป็นการต่อยอดภูมิปัญญาของคนในชุมชนในการผลิตข้าวซึ่งเป็นอาชีพหลัก

๓. เพื่อตอบสนองกับการแนวโน้มของตลาดผู้บริโภคในปัจจุบัน

๔. เพื่อให้ ศพก. มีแบรนด์สินค้าเป็นของตัวเอง สำหรับต่อยอดธุรกิจในอนาคต

รูปการดำเนินงาน

นายทองมา สิงห์มาตย์ ประธาน ศพก. และตำแหน่งประธาน กลุ่มประธานกลุ่มผู้ปลูกข้าวอินทรีย์บ้านเมืองคลอง ม.๔ เริ่มปรับเปลี่ยนจากการทำนาแบบเคมี เปลี่ยนเป็นรูปแบบอินทรีย์มาแล้ว ๗ ปี จนสามารถสร้างความเชื่อมั่นจนสามารถจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิต จำหน่าย และขอรับรองมาตรฐานการผลิต ปัจจุบันมีสมาชิกกลุ่มจำนวน ๑๔ ราย พื้นที่ ๑๒๙ ไร่

ปัจจุบันมีเกษตรกรมาขอรับบริการด้านองค์ความรู้การผลิตข้าวอินทรีย์ ตั้งแต่การจัดการเมล็ดพันธุ์ การเตรียมดิน การผสมปุ๋ยอินทรีย์ การใช้สารชีวภัณฑ์ ตลอดจนการเก็บเกี่ยว รวมถึงการหาตลาด นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานในพื้นที่ได้เชิญให้ไปเป็นวิทยากรด้านการผลิตข้าวอินทรีย์อย่างต่อเนื่อง

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างเป็นระบบ ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

การมีส่วนร่วมในการประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานของคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ เพื่อนำเสนอข้อคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางาน ศพก. ของอำเภอ นอกจากนี้ยังมีการร่วมประชุมกับส่วนราชการเพื่อจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างเป็นระบบ ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

แผนพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ปี พ.ศ.๒๕๖๘ อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อให้มีความพร้อมในการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่โดยสำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. อำเภอ ร่วมกันพิจารณากำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพ

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

การทำเกษตรรูปแบบเดิม โดยเฉพาะการทำนาข้าวของเกษตรกรในชุมชน เกษตรกรมีต้นทุนที่สูงและผลผลิตที่ได้ต้องขายผ่านพ่อค้าคนกลาง ทำให้ราคาขายไม่ได้ตามที่ต้องการ ในขณะที่รูปแบบการทำกิจกรรมการเกษตรเป็นรูปแบบการผลิตพืชเชิงเดี่ยว ทำให้รายได้หลักมาจากทางเดียว เมื่อเกิดราคาสินค้าเกษตรเกษตรตกต่ำ ทำให้เกษตรกรมีรายได้ไม่แน่นอน เกิดภาวะหนี้สินตามมา

ประธาน ศพก. อำเภอบางสามารถ จึงริเริ่มปรับเปลี่ยนวิธีการเกษตรในรูปแบบเกษตรผสมผสาน โดยได้เข้าร่วมโครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) ปี ๒๕๖๔ ทำให้มีแปลงเรียนรู้ไม้ผล (ฝรั่งกิมจู) ซึ่งสามารถสร้างรายได้เกือบ ๑ แสนบาทต่อปี จากพื้นที่ ๑ ไร่ นอกจากนี้ยังใช้ระบบการให้น้ำด้วยมินิสปริงเกอร์ มีการใช้น้ำบาดาลจากระบบโซล่าเซลล์ ซึ่งสามารถเป็นตัวอย่างในการบริหารจัดการพื้นที่ และใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ให้เกษตรกรสามารถนำไปปรับใช้ได้

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ปัญหาหลักของเกษตรกรในพื้นที่ คือการขาดองค์ความรู้เชิงวิชาการที่ใช้ในกิจกรรมการเกษตรตนเอง เช่น ขาดการวิเคราะห์ดินทำให้ใช้ปุ๋ยเกินความจำเป็นและมีต้นทุนการผลิตที่สูง การยึดติดกับรูปแบบการทำเกษตรในรูปแบบเดิม ๆ ไม่กล้ายอมรับสิ่งใหม่

ดังนั้น ในการปรับเปลี่ยนแนวคิดของเกษตรกรจะต้องใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติตามแนวทางที่ประสบผลสำเร็จในพื้นที่

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การจัดการน้ำ

เนื่องจากพื้นที่บ้านเมืองคลอง หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองขาม อำเภอบางสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด พื้นที่ทำการเกษตรส่วนมากอยู่นอกเขตชลประทาน น้ำที่จะใช้ในการเกษตรจึงพึ่งพาน้ำฝนและบ่อน้ำส่วนตัวเป็นหลัก “โซล่าเซลล์” จึงเป็นทางเลือกเทคโนโลยีที่สำคัญในการจัดการน้ำในการเกษตร ศพก. อาจสามารถ ก็เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เทคโนโลยีโซล่าเซลล์ในการขับเคลื่อนกิจกรรมด้านการเกษตรเช่นกัน โดยมีโซล่าเซลล์ขนาด ๒,๕๖๐ วัตต์ ขนาดถังเก็บ ๒๐,๐๐๐ ลิตร ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานพลังงานจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมของ ศพก. ทั้งหมด และในพื้นที่ของชุมชนเองก็มี ระบบโซล่าเซลล์จำนวน ๗ จุด ซึ่งทำให้มีกิจกรรมที่หลากหลายได้แก่ ประมง ปศุสัตว์ พืชผัก และไม้ผล ซึ่งล้วนแต่ใช้แนวทางการดำเนินงานของ ศพก. อาจสามารถเป็นตัวอย่างอธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตร

การลดต้นทุนการผลิต

ฐานเรียนรู้ การลดต้นทุนการผลิต ได้จัดให้มีการเรียนรู้เรื่องการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยจัดเป็นแปลงเรียนรู้ด้านการจัดการดินและปุ๋ย จำนวน ๑ ไร่

๒) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

โดยจัดเป็นแปลงเรียนรู้ด้านจัดการดินและปุ๋ย จำนวน ๑ ไร่ ทำการเก็บตัวอย่างดินเพื่อทำการวิเคราะห์ตามกระบวนการ ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้ ค่า pH ๖.๕ N ต่ำ, P ปานกลาง, K ปานกลาง ค่า NPK ที่แนะนำ (เฉพาะปุ๋ยสั่งตัด) : ๕-๕-๒ กิโลกรัม/ไร่
ครั้งที่ ๑ ชนิดปุ๋ย/กก.ไร่ : ๑๒ กิโลกรัม/ไร่
ครั้งที่ ๒ ชนิดปุ๋ย/กก.ไร่ : ๔๖-๐-๐ จำนวน ๓ กิโลกรัม/ไร่
ทำการวัดผลผลิตเพื่อทำการเปรียบเทียบ

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ข้าว	พื้นที่ปลูกจำนวน ๙ (ไร่-งาน-วา)
๑.๒) ฝรั่งกิมจู	พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ (ไร่-งาน-วา)
๑.๓) มะขามเทศ	พื้นที่ปลูกจำนวน ๓ งาน (ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) เลี้ยงปลาตูก	จำนวน ๑ บ่อ (ขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม.)
๒.๒) เลี้ยงปลานิล	จำนวน ๑ บ่อ (ขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม.)
๒.๓) เลี้ยงตะเพียน	จำนวน ๑ บ่อ (ขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม.)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) โคเนื้อ	จำนวน ๘ ตัว
๓.๒) ควาย	จำนวน ๗ ตัว

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)	จำนวน.....(หน่วย.....)
๔.๒)	จำนวน.....(หน่วย.....)
๔.๓)	จำนวน.....(หน่วย.....)

.....
.....

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ข้าวอินทรีย์ มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ไถ+ปัก	เป็นเงิน ๕๐๐ บาท/ไร่
๑.๒) เตรียมดินกล้า (สำหรับปักดำ)	เป็นเงิน ๔๕๐ บาท/ไร่
๑.๓) ค่าแรงงานดำนา	เป็นเงิน ๙๐๐ บาท/ไร่
๑.๔) ค่าเก็บเกี่ยว	เป็นเงิน ๖๐๐ บาท/ไร่
๑.๕)	เป็นเงิน.....บาท/ไร่
รวมต้นทุนการผลิต ๒,๔๕๐ บาท/ไร่	
รายได้ ๗,๑๖๖ บาท/ไร่	

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ขายฝรั่งกิมจู.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....๓๐๐...บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ข้าวแปรรูป.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๗,๐๐๐...บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

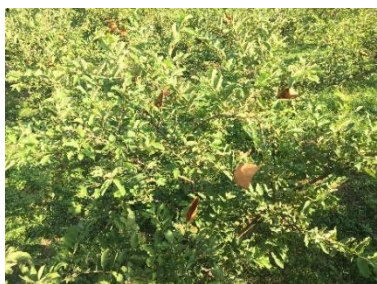
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....โคเนื้อ.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๓๐,๐๐๐...บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ตนเอง : มีโอกาสได้พัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการการเกษตร ทำให้กิจกรรมการเกษตรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพ ผลผลิตต่อไร่สูง ต้นทุนลดต่ำลง

เกษตรกรและชุมชน : มีโอกาสเข้าถึงเทคโนโลยีและองค์ความรู้ด้านการเกษตรมากยิ่งขึ้น ผ่านการให้บริการของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เช่น การเข้าถึงโครงการโซล่าเซลล์ การเข้าเมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นดี

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

.....โซลาร์เซลล์ : เป็นพลังงานสะอาด รักษาสิ่งแวดล้อม และไม่ก่อมลพิษ นอกจากนี้ยังเอื้อต่อเกษตรกรรายอื่นเนื่องจากการเป็นการขอรับบริการแบบรายกลุ่มในพื้นที่ใกล้เคียง.....

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

.....กิจกรรมภายใน ศพก. อาจสามารถ จำนวน ๔ ฐานเรียนรู้ และจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ เน้นการ.....
.....หมุนเวียนทรัพยากรการเกษตรภายในศูนย์ฯ เป็นหลัก ได้แก่ การใช้ปุ๋ยคอกมาทำปุ๋ยหมักเพื่อใช้ในกิจกรรม.....
.....ฐานเรียนรู้การปรับปรุงบำรุงดิน แปลงเรียนรู้การปลูกไม้ผล แปลงนาข้าวอินทรีย์ รวมถึงพืชอื่น ๆ ที่ปลูก.....

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

เกษตรกรต้นแบบ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การบริหารจัดการดินของพื้นที่ สามารถให้คำแนะนำการวิเคราะห์ดินเพื่อให้เกษตรกรสามารถแก้ปัญหาของตนเองได้ ไม่ว่าจะเป็น แนะนำการใช้โดโลไมท์ แนะนำการใช้ปุ๋ยพืชสด แนะนำการใช้ปุ๋ยสังคังตัดซึ่งปัจจุบันมีเกษตรกรหลายรายในชุมชนใช้งานปุ๋ยสังคังตัด นอกจากนี้เกษตรกรต้นแบบยังทำหน้าที่ประสานกลุ่มเกษตรกร ต่าง ๆ ดังนี้ ประสานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลหนองขาม ประสานศูนย์ข้าวชุมชน ต.หนองขาม ประสานกลุ่มผู้ปลูกข้าวอินทรีย์บ้านเมืองคลอง ม.๔ ทำให้เกษตรกรเข้าถึงบริการของหน่วยงานต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น.....

เกษตรกรต้นแบบ มีองค์ความรู้ที่ผ่านการปฏิบัติจริง สามารถเป็นวิทยากรให้กับการอบรม ของงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ สถานีพัฒนาที่ดิน รวมถึงเป็นสถานที่ประชุมสำหรับกลุ่มเกษตรกรต่าง ๆ ในชุมชน.....

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

นอกจากทำหน้าที่ ประธาน ศพก. แล้ว ยังทำหน้าที่เป็น อคม. หมอดินอาสา และอาสาปศุสัตว์ จึงทำให้ ศพก. เป็นที่ให้บริการและแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในระดับพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นการแก้ปัญหาโรคข้าว (เน้นการใช้สารชีวภัณฑ์) การป้องกันโรคของสัตว์เลี้ยง การปรับปรุงบำรุงดิน

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ให้บริการผ่านสื่อต่าง ๆ แก่เกษตรกรที่เข้ามาเรียนรู้ภายใน ศพก. เช่น แผ่นพับ ป้ายไว้นิล และดูตัวอย่างจริงตามฐานเรียนรู้ต่าง รวมถึงแปลงเรียนรู้ของ ศพก.

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

การขยายองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่มีผ่านการปฏิบัติการปฏิบัติให้ดูเป็นตัวอย่าง ไม่ว่าจะเป็นการผลิตข้าวตามระบบอินทรีย์ การปรับเปลี่ยนพื้นที่การปลูกพืชไม่ที่เหมาะสม (Agri-map) ทำให้เกษตรกรเข้าใจและกล้าที่จะนำไปปฏิบัติในพื้นที่การเกษตรของตนเอง นอกจากนี้ยังมีช่องทางการนำเสนอผ่านโซเชียลมีเดียอีกด้วย.....

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ ประธาน ศพก. มีทักษะการเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมการเกษตรในพื้นที่ จึงเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็น อบต. สกร. พช. รวมถึงเกษตรกรพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้ได้ใช้บริการ ศพก. เป็นจุดศึกษาดูงาน อบรม และถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตร ไม่ว่าจะเป็นต้นพันธุ์พืช การผลิตปุ๋ยหมัก เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพ.....

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

ประธาน ศพก. มีหน้าที่ในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาการเกษตรในชุมชน โดยคำนึงถึงศักยภาพและความเหมาะสมของพื้นที่ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน จะเห็นได้จากสามารถถึง

ศักยภาพการผลิตสินค้าดั้งเดิมในพื้นที่ เช่น การผลิตข้าวอินทรีย์เพื่อเพิ่มมูลค่า การปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการปลูก
มันสำปะหลังซึ่งให้ผลผลิตต่ำทดแทนด้วยการปลูกฝรั่งกิมจูซึ่งสนองกับพื้นที่และสร้างกำไรได้มากกว่า.....

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน
สามารถเป็นศูนย์เรียนรู้ของเกษตรกรในชุมชน เพื่อการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการเกษตร
รวมถึงได้ถ่ายทอดสิ่งที่ได้จากการปฏิบัติจริงให้กับเกษตรกรเพื่อนำไปประยุกต์ใช้งานต่อไป

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

ได้รับเชิญให้เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการประชุมหมู่บ้าน การร่วม
สืบสานประเพณีทางศาสนาของชุมชน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

การเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อเป็นประธานกลุ่มเกษตรกรต่าง ๆ สำหรับการขับเคลื่อนกิจกรรม
ของกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายฝ่ายการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“กล้าที่จะเปลี่ยนเพื่อนำไปสู่สิ่งที่ดีกว่า”

.....

.....

.....

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑. นายนิติธร ภายขุนทด	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
รักษาราชการแทน เกษตรอำเภออาจสามารถ
๒. นายอรุณ ทางฝน	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๓. นายอิทธิพล ไชยวุฒิ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

สำนักงานเกษตรอำเภออาจสามารถ ได้ดำเนินการถอดบทเรียนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จาก ข้อมูลพื้นฐาน การสัมภาษณ์และผลงานอันเป็นที่ประจักษ์ ที่ผ่านมา โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑. ตั้งทีมถอดบทเรียน
๒. ประชุมวางแผนการดำเนินงาน
๓. ส่งแผนการถอดบทเรียนให้สำนักงานเกษตรจังหวัด
๔. ลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลการถอดบทเรียน
๕. ตรวจสอบข้อมูลตามหลักวิชาการ
๖. คัดข้อมูลให้เกษตรกร (ให้เกษตรกรตรวจสอบก่อนจัดทำรายงาน)
๗. จัดทำรายงานผลการถอดบทเรียน

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

เกษตรกรไม่เข้าใจคำถามบางประเด็นเนื่องจากเนื้อหามีความใกล้เคียงกัน.....

.....

.....

.....

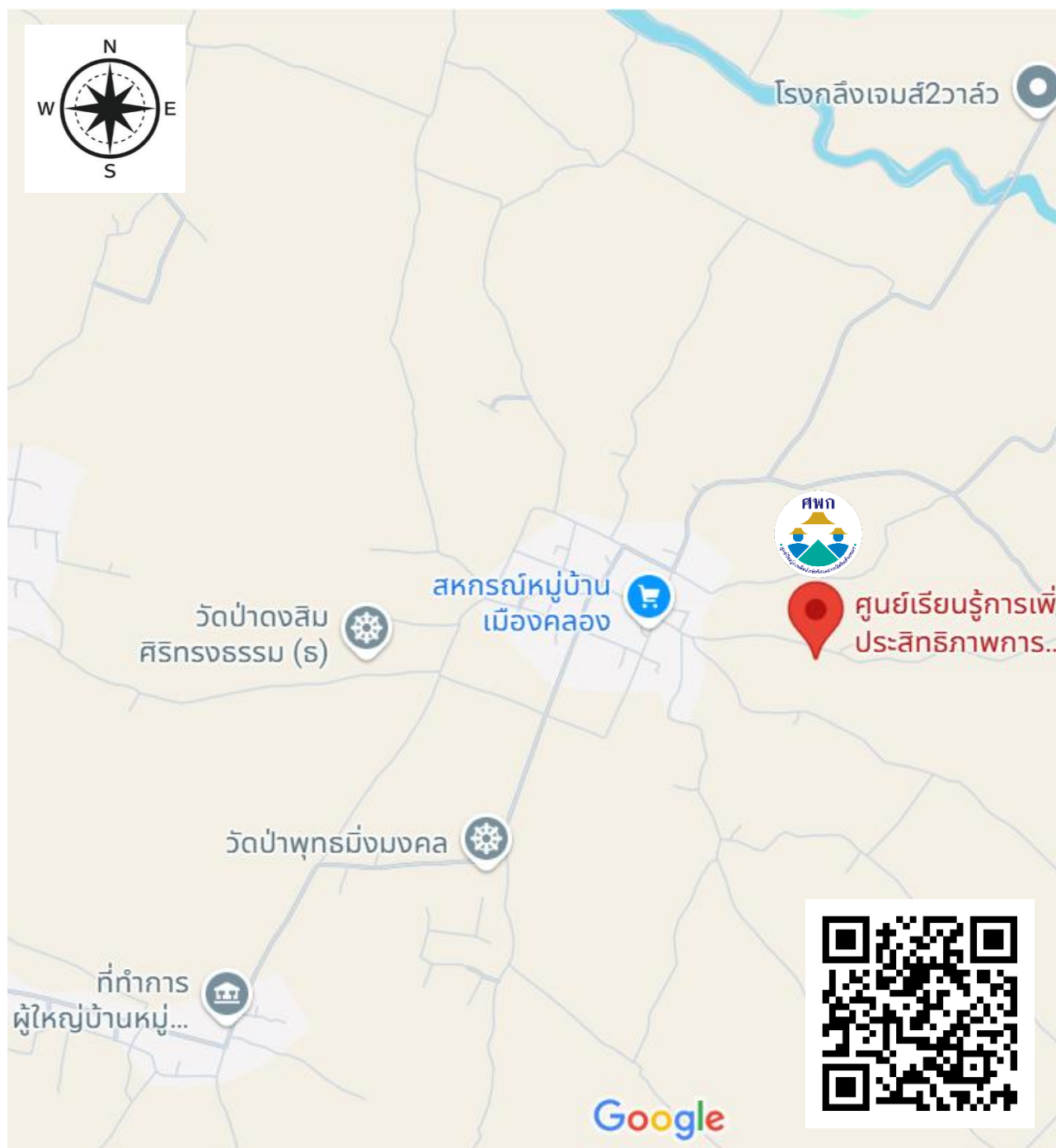
*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
ในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

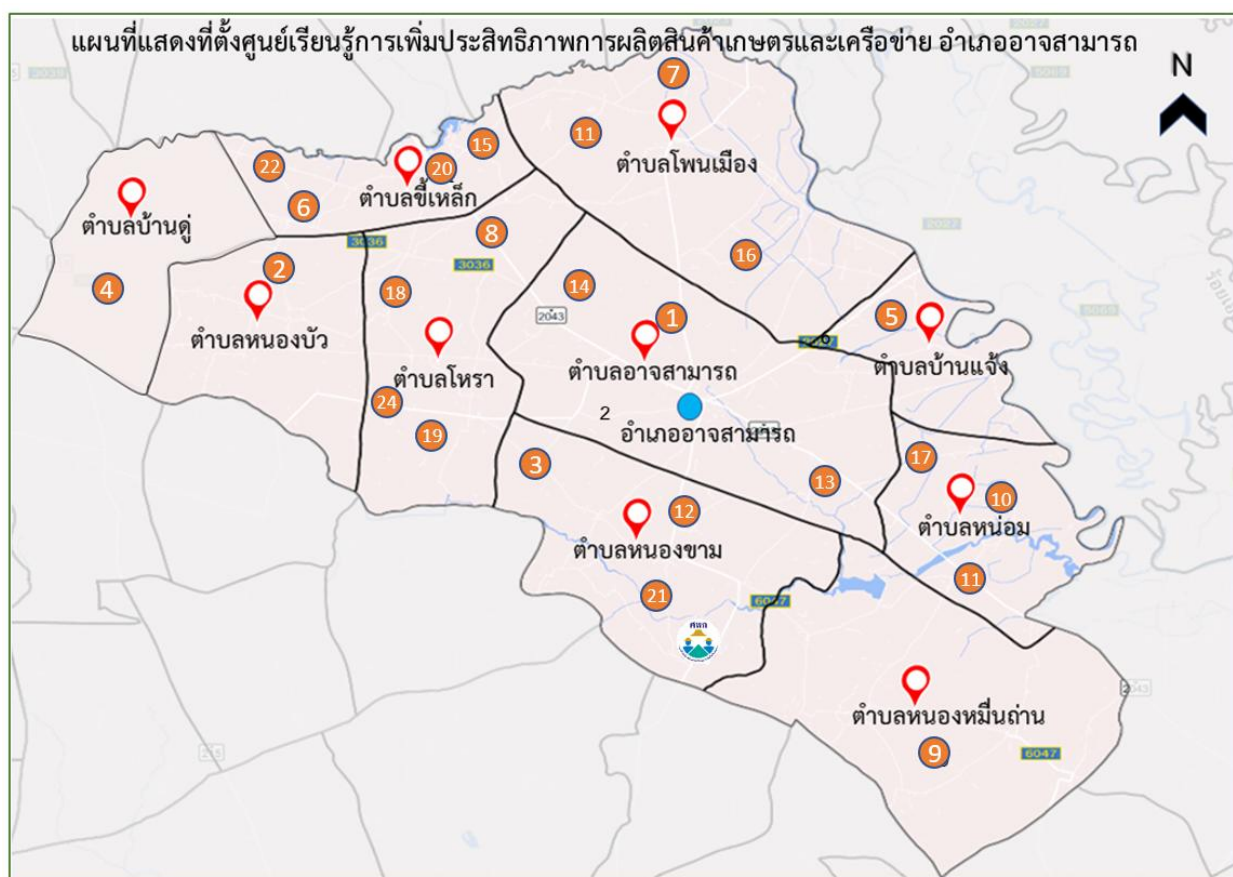
สถานที่ตั้ง ศพก.

บ้านเมืองคลอง ๑๗๙ หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองขาม อำเภอบางบาล จังหวัดร้อยเอ็ด

แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย

อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด

ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	หมู่	ที่ตั้งศูนย์ตำบล	ชื่อ - นามสกุลประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ประธานศูนย์เครือข่าย
	ศูนย์เรียนรู้ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ตำบลหนองขาม	ศูนย์เรียนรู้ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	4	หนองขาม	นายทองมาสิงห์มาตย์	098-7698261
1	สวนกขพรโนนค้อ	เกษตรผสมผสาน	16	อาจสามารถ	น.ส.กชพรอุบลพันธ์	089-5705025
2	วสข.เกษตรอินทรีย์บ้านโนนชัย	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	5	หนองบัว	นายเสริมวิเศษดอนหวาย	093-3231495
3	ไร่นาสวนผสมนายสมชายมานะดี	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	11	หนองขาม	นายสมชายมานะดี	084-7067546
4	ไร่นาสวนผสมสุนทร	เกษตรผสมผสาน	8	บ้านดู่	นายสุนทรชนะพันธ์	081-6708945
5	ไร่นาสวนผสมสุนันท์	เกษตรผสมผสาน	2	บ้านแจ้ง	นายสุนันท์แสงประกาย	089-6204149
6	ไร่นาสวนผสมลิ้มเดือน	เกษตรผสมผสาน	7	ชีเหล็ก	นางลิ้มเดือนวรรณค์	091-8272828
7	กลุ่มเพาะเห็ดหนองแค้น	เกษตรผสมผสาน	14	โพนเมือง	นางรุณีอุดมโภชน์	089-6208936
8	ไร่นาดารินี	เกษตรผสมผสาน	2	โหรา	น.ส.ดารินีขุนศรี	088-0306278

ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภออาจสามารถ						
จังหวัดร้อยเอ็ด						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	หมู่	ที่ตั้งศูนย์ตำบล	ชื่อ - นามสกุลประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ประธานศูนย์เครือข่าย
9	ไร่นาสวนผสม นายไพรวัลผ่านสอน	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	6	หนองหมื่นถ่าน	นายไพรวัลผ่านสอน	061-0407014
10	สวนสุพัตตา	เกษตรผสมผสาน	4	หนอง	นางสุพัตตาพรมมาตร	080-3290713
11	อดุลย์กุ่มก้ามกราม	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	10	หนอง	นายอดุลย์แถลงธรรม	098-2036085
12	สวนนายสุชาติ	เกษตรผสมผสาน	2	หนองขาม	นายสุชาติศรีนง	088-3658047
13	สวนก้านนฤทัย	เกษตรผสมผสาน	4	อาจสามารถ	นายฤทัยทราธร	085-0345104
14	สวนเห็ดจารุวรรณ	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตด้านการเกษตร	12	อาจสามารถ	นางจารุวรรณพูลลาภ	062-2019289
15	เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ยางเอน	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	7	ชีเหล็ก	นายกิจจรบุตรวงศ์	081-9751703
16	ไร่นาสวนนิพล	เกษตรผสมผสาน	1	โพนเมือง	นายนิพลกุลสุวรรณ	089-8435810
17	กลุ่มเพาะเลี้ยง กุ่มก้ามกราม	ศูนย์เรียนรู้ด้านการประมง	8	หนอง	นายบรรจงขันแข็ง	098-1056713

ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภออาจสามารถ						
จังหวัดร้อยเอ็ด						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	หมู่	ที่ตั้งศูนย์ตำบล	ชื่อ - นามสกุลประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ประธานศูนย์เครือข่าย
18	เศรษฐกิจพอเพียง นายพงษ์ธร จันทร์อ่อน (ฮ้อยเนียม)	ศูนย์เรียนรู้ด้าน ปศุสัตว์	6	โหรา	นายพงษ์ธร จันทร์อ่อน	093-4547965
19	ศูนย์จัดการศัตรู พืชชุมชนบ้านโนนหาด	ศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชน	10	โหรา	นายหนูทอง หวังดี	091-8291512
20	ศูนย์จัดการดินปุ๋ย ชุมชน หมู่ที่ 4 ตำบลชีเหล็ก	ศูนย์จัดการดินปุ๋ย ชุมชน	4	ชีเหล็ก	นายบุญจันทร์ สมบูรณ์พันธุ์	083-2916362
21	สวนพรศิลป์	เกษตรผสมผสาน	10	หนองขาม	นายติ โคตภูธร	084-7685510
22	กลุ่มข้าวอินทรีย์ วังส้ม	ศูนย์การเรียนรู้ การแปรรูปผลผลิต ด้านการเกษตร	5	ชีเหล็ก	นางปิยนันท์ สุระพินิจ	093-3247128
23	โคกหนองนาฐานิบัติ โมเดล	เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ ไร่นาสวนผสม	12	โพนเมือง	นางฐานิบัติ รัตนโคตร	096- 9818918
24	ศูนย์เรียนรู้โคกหนอง นาหนองมั่งคั่ง	ไร่นาสวนผสม	7	โหรา	นายมนีเรือง สุระมณี	088-3164389